

[...]

Het is moeilijk een voorbeeld van grotere zelfverloochening in naam van de kunst te vinden dan het leven van Van Gogh. Het was zijn droom om in Frankrijk een 'broederschap van schilders' op te richten, een soort commune waarin niets af kon leiden van de dienstbaarheid aan de schilderkunst.

Van Gogh had veel geleden. In zijn Aardappeleters en Het lichten van de gevangenen liet hij iets van de diepste lagen van de menselijke wanhoop zien. Hij vond dat het de taak van de kunstenaar was met al zijn kracht en heel zijn talent weerstand te bieden aan het leed.

Het is de taak van de kunstenaar vreugde te scheppen. En Van Gogh schiep vreugde met het middel dat hij het meest beheerste, met kleur.

Op zijn doeken vormt hij de aarde om. Alsof hij haar in een toverdrank heeft doen baden straalt zij in zulke heldere en volle kleuren dat iedere oude boom in een sculptuur veranderd lijkt en ieder klaverveld het zonlicht zelf dat straalt uit ontelbare bescheiden bloemkroontjes.

Door zijn wil is de voortdurende afwisseling van kleuren in de natuur tot stilstand gebracht opdat wij volledig in hun schoonheid kunnen doordringen.

Wie durft dan nog beweren dat Van Gogh onverschillig tegenover zijn medemens stond?

Hij heeft deze het mooiste gegeven dat hij bezat, namelijk zijn vermogen te leven op een aarde die straalt in alle denkbare kleuren en de allerfijnste nuances.

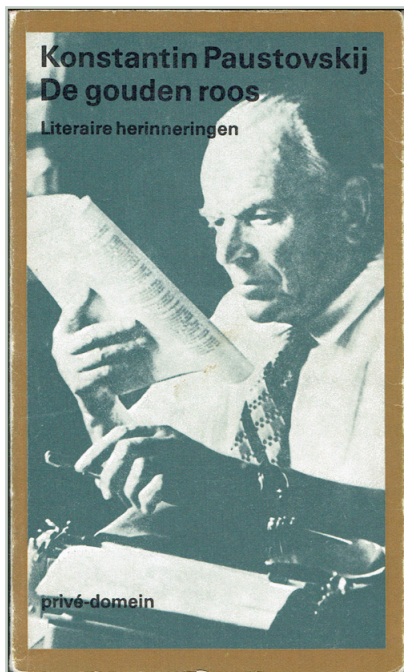
Hij was arm, trots en onpraktisch. Hij deelde het laatste stuk brood met de daklozen en had aan den lijve ondervonden wat sociaal onrecht is. Hij trok zijn neus op voor goedkoop succes.

Natuurlijk was hij geen strijder. Zijn heroïek bestond eruit dat hij geloofde in een mooie toekomst voor de werkende mens, van boer tot arbeider, van dichter tot geleerde. Hij kon geen strijder zijn maar hij wilde het zijne bijdragen tot de schatten van de toekomst. Dat deed hij met zijn schilderijen die de aarde bezingen.

Van alle schoonheid op aarde heeft Van Gogh er slechts één uitgekozen: de kleur. Altijd weer werd hij getroffen door de eigenschap van de natuur feilloos de kleuren te laten harmoniëren, door de ontelbare overgangen, door het palet van de aarde dat steeds verandert maar in alle jaargetijden en op alle breedtegraden altijd even mooi is.

Het lichten van de gevangenen
[naar Doré]
Olieverf op doek • 80 x 64 cm
Saint-Rémy • 10-11 februari 1890
Poesjkin Museum Moskou

Uit *De gouden roos* • Opschrift op een zwerfsteen • blz. 30v • 1955-1964
Vertaling Wim Hartog

Het wordt tijd van Van Gogh en schilders als Vroebel, Borisov-Moesatov, Gauguin en vele anderen eens recht wordt gedaan.

Wij kunnen in onze socialistische maatschappij alles gebruiken wat het innerlijke leven verrijkt. Dient deze spreekwoordelijke waarheid nu echt bewezen te worden?

In wezen moet de kunst van alle landen en van alle tijden ons behoren. De schijnheidige figuren die tegen de schoonheid tekeergaan omdat deze buiten hun wil om bestaat, moeten wij uit ons land verjagen.

Ik hoop dat men mij vergeeft dat ik het terrein van de literatuur voor dat van de schilderkunst verlaten heb. Ik ben van mening dat alle kunsten de schrijver kunnen helpen zijn meesterschap te vervolmaken. Maar dat komt nog ter sprake.

[...]

KP

Beste leden en vrienden van de Vereniging Konstantin Paustovski,

De redactie maakt jullie graag attent op de tentoonstelling die loopt in het Van Gogh Museum in Amsterdam tot en met 3 september 2023.

Museumplein 6 • 1071 DJ Amsterdam
Dagelijks open van 09:00 tot 18:00
Het museum bestaat 50 jaar • het won een *Licensing International Excellence Award* in de categorie *Best Brand – Art, Design, Museum* tijdens de jaarlijkse *Licensing Expo* in Las Vegas op 12 juni 2023.

Van Gogh in Auvers. Zijn laatste maanden.

Een groots overzicht van de cruciale laatste fase in Van Goghs artistieke ontwikkeling.

Het is een unieke kans om vijftig schilderijen en dertig tekeningen en schetsen van Vincent van Gogh te zien die nog nooit eerder samen getoond zijn, met bijzondere bruiklenen uit privécollecties en musea wereldwijd.

Vincent van Gogh woonde de laatste maanden van zijn leven in het Franse dorp Auvers-sur-Oise, vlak bij Parijs, van 20 mei 1890 tot aan zijn dood op 29 juli dat jaar. Hij was in die maanden zeer productief en maakte er enkele van zijn bekendste meesterwerken, zoals *Korenveld met kraaien*, *Dokter Paul Gachet* en *De kerk van Auvers-sur-Oise*.

In de tentoonstelling volg je Van Gogh vanaf zijn aankomst in Auvers-sur-Oise waar hij hoopvol en vol ambitie aan het werk ging. Hij maakte vaak meer dan één schilderij per dag en experimenteerde volop met kleur, penseelstreek, formaten en onderwerpen.

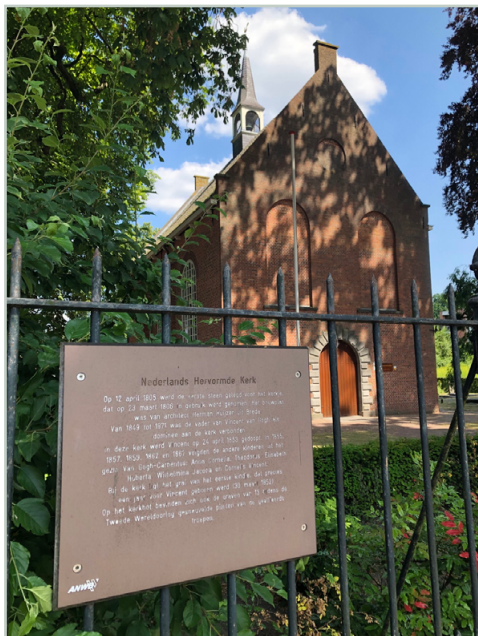
Ondanks de inspiratie die de nieuwe omgeving hem bood, kregen gevoelens van mislukking, eenzaamheid en melancholie steeds meer de overhand. Uiteindelijk verkoos hij zijn leven te beëindigen en hij overleed op 29 juli 1890.

De tentoonstelling is een samenwerking met Musée d'Orsay in Parijs en is daar te zien van 3 oktober 2023 tot en met 4 februari 2024.

<https://www.vangoghmuseum.nl/nl/bezoek/tentoonstellingen/van-gogh-in-auvers-sur-oise>

Markt 26-27 • 4881 ZN Zundert
Woensdag tot en met vrijdag van
09:00 tot 18:00
Zaterdag en zondag
van 12:00 tot 18:00

...door mijn tussenkomst heb je deel aan de totstandkoming van bepaalde doeken, die zelfs in de ontredde hun kalmte bewaren.

Citaat uit de laatste brief van Vincent aan zijn broer Theo • Auvers-sur-Oise • 23 juli 1890

Eveneens een bezoek waard op een zonnige zomerdag is het Vincent van GoghHuis in Zundert met een prachtige tuin. De tuin is gereconstrueerd zoals hij door Vincents moeder is aangelegd en waarin de welput die de familie Van Gogh van water voorzag werd blootgelegd.

Vincent van Gogh is op 30 maart 1853 geboren in Zundert, precies een jaar na zijn doodgeboren broertje. Hij woonde er tot zijn zeventiende levensjaar met zijn vader en moeder, twee broers en drie zussen in de pastorie van de Nederlands Hervormde Kerk. Het pand dateerde uit de 17de eeuw. Omdat het in slechte staat verkeerde, is het in 1903 afgebroken om plaats te maken voor een nieuwe pastorie. Een plaquette van Niel Steenberghe werd ter gelegenheid van zijn 100ste geboortedag in de gevel van dit pand aangebracht en getuigt van de geboorte van deze beroemde Zundertenaar.

Op deze plaats is nu het Vincent van GoghHuis gerealiseerd, ontstaan door de samenvoeging van de 'nieuwe' pastorie en een karaktervolle patriciërs-woning uit dezelfde periode.

Vincent van Gogh vormt het hoofdthema van het expositieprogramma. Naast de vaste tentoonstelling over Van Gogh & Zundert biedt het Vincent van GoghHuis een interessant programma van tijdelijke exposities van moderne en hedendaagse kunstenaars die door Van Gogh zijn geïnspireerd.

Tot 6 augustus toont de Vlaamse kunstenaar Johan Tahon [1965] diverse sculpturen van Van Gogh in brons, gips en keramiek.

Centraal staat een meer dan levensgroot gipsmodel voor het monument *Van Gogh • Prediker* dat Tahon wil verwezenlijken in Vincents geboortedorp.

<https://www.vangoghghuis.com>

De wandeling *De wortels van een meester* bestaat uit een korte route van 20 minuten rondom de geboorteplek van Vincent van Gogh. Ze start in het Vincent van GoghHuis en eindigt op het pleintje met het monument dat de beeldhouwer Ossip Zadkine oprichtte voor de liefde van twee broers: Vincent en Theo van Gogh.

De Franse gemeente Saint-Rémy-de-Provence bood de bijbehorende sokkel aan. Enkele meters ervoor staat een blok hardsteen waar een kistje is ingemetseld met zand van de instelling Saint-Paul-de-Mausole waar Van Gogh van 8 mei 1889 tot 16 mei 1890 werd verzorgd. Koningin Juliana onthulde het Van Gogh monument op 28 mei 1964.

De wandeling kan worden uitgebreid met een tocht van 30 minuten langs paadjes die Vincent vaak gelopen moet hebben. Je ervaart zijn fascinatie voor de natuur en het boerenleven die later tot uiting kwam in zijn werk.

EN TENSLOTTE...

Tal van organisaties in de Vlaamse Ardennen vonden inspiratie in het verhaal van Vincent van Gogh en organiseren van maart tot augustus allerlei activiteiten.

<https://www.vangoghvlaamseardennen.be>.

Ingezonden

Boeken

- Pieter Waterdrinker: *Van huis en haard*.

Nijgh & Van Ditmar, 2023, 496 blz., hardcover, € 26,99

ISBN 9789038812977

Waterdrinker verhaalt van zijn gevoelens van onmacht en wanhoop over het grootste conflict in Europa sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog. Het land waar hij 25 jaar heeft gewoond, waar hij zijn leven heeft doorgebracht, is hem vreemd geworden.

- Hans Driessen, Michel Krielaars en Eva Peek: *Dit volk heeft zijn God op Aarde. Ooggetuigen van de Russische geschiedenis*.

Uitgeverij Pluim, 2023, 456 blz., paperback, € 29,99

ISBN 9789493304819

Op 24 februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen, met een bloedige oorlog in het hart van Europa als gevolg. Ineens drongen de parallellen tussen heden en verleden zich aan alle kanten op. Vooral waar het ging om een samengaan van wreedheid en knulligheid. Dat blijkt ook uit de meer dan honderdvijftig ooggetuigenverslagen. Ook zijn er persoonlijke verslagen te lezen van belangrijke momenten uit de Russische geschiedenis: van het verdrijven van Napoleon in 1812 tot activisten als Vladimir Kara-Moerza in de 21ste eeuw.

- Rita Depestel-Martynowski: *Liefste Clara. Brieven van achter het IJzeren Gordijn*.

Ertsberg, 2023, 387 blz., paperback, € 22,9 ISBN 9789464369939

Depestel-Martynowski schetst het harde dagelijkse leven onder het communisme in een Polen dat weinigen in de Lage Landen ooit gekend hebben. Tegelijk houdt ze de lezer in de ban met haar autobiografisch geïnspireerde speurtocht naar haar grootvader, Etienne. 'Omgekomen in Stalag VIIIc' als krijgsgevangene van de Duitsers, zo wist ze van haar grootmoeder.

- Inessa Abramova: *Ga jij met mama mee. Mijn zoektocht naar een nieuw vaderland*.

Querido, 2023, 232 blz. paperback, € 22,50

ISBN 9789021470832

In januari 1998 wordt Inessa's broer Aron ontvoerd. Op de dag dat zijn ontvoerders hem willen ruilen voor losgeld, stuurt haar vader Inessa en haar moeder naar de burens. 'Ga jij met mama mee' is het laatste wat hij tegen haar zegt. De ontvoerders schieten hem, haar broer en haar oma dood. Als negenjarige ontvlucht Abramova met haar moeder het stuurloze en in diepe armoede vervallen Georgië en komen toevallig in Nederland terecht, waar ze een nieuw leven proberen op te bouwen; beiden getraumatiseerd, voor altijd zeer hecht met elkaar verbonden. Hoewel ze tegenwoordig een ogenschijnlijk gewoon leven leidt, laat de pijn van het verleden zich nog dagelijks voelen.

- Willem Melching: *De zelfdenker. Karel van het Reve 1921-1999*

Prometheus, Amsterdam, 2023, 414 blz., paperback, € 34,90

ISBN 9789044650389

In de biografie van Karel van het Reve wordt de nadruk gelegd op het essayistisch werk van Karel van het Reve. Anders dan in de biografie van Ger Verrips waar de nadruk op het leven van Karel van het Reve ligt.

- Olesya Khromeychuk: *De dood van een soldaat verteld door zijn zus*. Atlas Contact, 2023, 192 blz., paperback, € 21,99 ISBN 9789045049243

Dit is het verhaal van één van vele doden in de oorlog in Oekraïne. In 2017 sneuvelt de broer van Olesya Khromeychuk aan het front in de Donbas. Olesya woont dan al jaren in Londen. Terwijl Olesya probeert het verlies een plek te geven, tracht ze ook de huidige Russische invasie in Oekraïne te verwerken: als immigrant die ver van de frontlinie woont, als historica van de oorlog, en als vrouw, burger en zus.

- Sergej Jesenin: *Rauwdouw. Gedichten*. Vertaling Arie van der Ent, Woord in Blik, 2023, 96 blz., paperback, € 19,95 ISBN 9789491389344

Geen keuze uit het werk maar een completer bundel – één door de dichter grotendeels uit eerder werk samengesteld en in 1923 in Berlijn uitgegeven verzamelbundel. Deze uitgave werpt nieuw licht op het iconische werk van een recalitrante ‘boerendichter’ die een bijna even iconische plaats in de Russische poëzie van de 20ste eeuw inneemt, als die van Poesjkin in de 19de...

- Lidija Tsjokovskaja: *Het open woord*. Vertaling Emma de Klerk, A.A. Hoogteiling Amsterdam, 2023, 184 blz., paperback, Reeks *Les bijoux discrets* nr. 7, met illustraties, € 18,50 ISBN 9789082005967

Na als student in de jaren twintig van de vorige eeuw te zijn gearresteerd en verbannen werkte Lidija Tsjokovskaja enige jaren als redacteur bij een uitgeverij van kinderboeken. Naar aanleiding van de arrestatie en – naar later bleek – moord op haar echtgenoot schreef zij midden in die tijd van repressie de beklemmende roman *Sofia Petrovna/Het verlaten huis*. Nadat Tsjokovskaja het haar had voorgelezen zei de dichter Anna Achmatova hierover: ‘Ieder woord ervan is waar.’ *Het open woord* is een bundel felle open brieven geschreven in de jaren 1965-1974 waarin zij dissidenten als Pasternak, Solzjenitsyn en Sacharov verdedigt. In alle openbaarheid en in een grootste stijl.

Colofon #24

Redactie

Netty van Rotterdam • Greet Vanhassel • Ria Verbergt

Adres redactie

Desguinlei 64, 2018 Antwerpen • redactie@paustovski.org

De algemene nieuwsbrief:

- Deze *Algemene nieuwsbrief* #24 wordt verstuurd naar leden, vrienden en sympathisanten van de VKP en staat op de website
- Uitgave van de Vereniging Konstantin Paustovski
- 23 juni 2023